

AN-SIKTET

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

Nr 3

Årg. 3

Augusti 1990

=====

5 SEPTEMBER

Onsdagen den 5 sept 1990
kl 18.00 kommer
stadsarkivarien i Eskilstuna
BROR ERIK OLSSON hit för
att föreläsa om "Sjukdomar i
gången tid, Gener samt
Mått och Vikt.

OBS! OBS! OBS! OBS! OBS! OBS!

Vi håller till i
AVESTA FÖRSAMLINGSGÅRD

-- -- --
Som alla säkert vet vid det
här laget så kommer Västerås
Släktforskarclubb att vara
värd för släktforskar dagarna
som äger rum 29-30 sept 1990.
Sveriges Släktforskarförbunds
riksstämma börjar kl 13.00 på
lördagen. I övrigt hänvisar
vi till bifogade program.

-- -- --
ANGELÄGET Nr 2/90 har en
informativ artikel om "Den
Framtida Folkbokföringen".
Den är lite lång för att ta med
i AnSiktet men för den
intresserade finns den för
läsning på biblioteket,
pärm nr 1.

Ytterligare några föreningar
har anslutit sig till
Släktforskarförbundet nämligen:

Södra Roslagens
Släktforskarförening

Alingsås Släktforskarförening

Marks Härads
Släktforskarförening

FÖRELÄSARBANK

tidigare kallad föredrags-
hållarbank. En ny samman-
ställning är under arbete.
Hjälp behövs från föreningarna
med förslag på föreläsare/
föredragshållare. Sänd
tidningsklipp, medlemsblad
eller ring till

INGEBORG KLENELL
Rödhakevägen 18 A
756 52 Uppsala
tel 018-320247

ANGELÄGET Nr 3/90
innehåller dagordning för
riksstämman i Västerås samt
årsredovisning och
revisorernas berättelse.

Nya föreningar som anslutit
sig till förbundet:

Härnösands Släktforskarförening

Sollentuna
Släktforskarförening

ANROPET Nr 2 1990
(StorStockholms Genealogiska
Förening) innehåller en
artikel av BARBRO NORDLÖF som
heter "RÄTTSHISTORIA FÖR
SLÄKTFORSKARE".

-- -- --

På sid 4 och 5 presenterar vår tidigare sekreterare Georg Johansson sin antavla.
--

*Folkare
Släktforskarförening*

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

postgiro 58 45 11 - 0
medlemsavgift 50 kr

STYRELSE

ORDFÖRANDE

Birgitta Larhm
Almgatan 28
775 00 Krylbo
tel 0226-12192

SEKRETERARE

Leif Kratz
Bandvägen 27
776 00 Hedemora
tel 0225-14122

SUPPLEANT

Arne Blomberg
Kolgillaregatan 6 B
774 00 Avesta
tel 0226-51020

VICE ORDFÖRANDE

Sune Hellman
Mellanvägen 11
774 00 Avesta
tel 0226-53852

MATERIALFÖRVALTARE

Barbro Vikström
Garmakaregatan 36 A
774 00 Avesta
tel 0226-55602

SUPPLEANT

Elof Bryggare
Garmakaregatan 31 B
774 00 Avesta
tel 0226-53178

KASSÖR

Jan-Olov Råberg
Floravägen 16 C
773 00 Fagersta
tel 0223-14914

ANSIKTET-REDAKTÖRER

Birgitta Larhm

Barbro Vikström

PROGRAMKOMMITTE

Arne Blomberg

Sune Hellman

Allan Hörberg
Vågmästaregatan 26 A
774 00 Avesta
tel 0226-50118

NYA MEDLEMMAR:

Elsa och Tore Lundqvist
Kopparplan 2
770 66 Fors

Hjärtligt välkomna!

Handskrivet
medlemsavgift 50 kr

Gammal stil i dålig stil

Det är lördagen den 19 maj 1990. "Läsning av gammal skrift" skall ske i Avesta församlingsgård med början kl. 12⁰⁰.

Två framstående experter på gammal stil skall hjälpa till och tyda gamla skrifter, som folk väntas komma med. Experterna är inga mindre än Georg Johansson och Göran Johansson. Undertecknad, som haft äran hyra lokalen samt fått förtroendet att öppna och stänga.

Jag öppnar kl 11³⁰ och sätter mig att vänta på experterna samt en lång rad "hjälp-sökande". Medan jag avnjuter stillheten i den f.d. prästgården, så hör jag plötsligt ung. kl. 11⁴⁵ att någon grejar med låset på entrédörren. Skyndar dit och öppnar, finner två äldre dammer som jag hälsar varmt välkomna. De tittar lite förskrämt på mig, men glider in i förstugan underdånigt nigande och bockande. Tyckte från början att de här damerna bar sig lite konstigt åt. Redan när jag öppna blev jag betänksam när jag såg att de försökte öppna med egen nyckel. Och så när de kommer in i hallen, börjar de äntra trappan till övervåningen och utan att ta notis om min vänliga artighet. Nu framkom det att de här damerna inte alls ville ha någon hjälp med läsning av gamla handstilar. De var nämligen på väg till ett vindsrum för att rigga en vävstol och hade inte en aning om att det skulle bli läsning av gammal skrift.

I alla fall kom Georg och Göran och beredde sig att möta alla "hjälp-sökande kunder". I övrigt kom vår förträfflige kassör samt några få andra medlemmar, som nog gärna önskat hjälpa till.

Men nu var det stopp. Inte en enda besökare kom. Vi måste inse fakta och ge upp efter några timmar.

Vad kunde detta fiasko bero på? Att det var en vacker vårdag?

Att det var illa annonserat?

Hur som helst, alla ska veta att det känns otacksamt när ingen vill utnyttja ett sånt här arrangemang som dessutom var gratis.

Sune

ANTAVLAN

Min släkt.

Torpare, bönder, backstugusittare, kolare och smeder, flera soldater. "Oäkta" eller födda i "äkta säng." Anfäder och -mödrar blir liksom levande allt efter det släkttavlan växer. De flesta av mina anor är födda i Husby, Garpenbergs och By socknar vilket gett en bra bild av utvecklingen i dessa bygder. Bruksorter som Sjöjersund och Kloster, bynamnen Kettsbo och Plögsbo, Fornby och Maskbo, enbart namnen väcker intresse. Min äldsta anfader född omkring 1500 - 1510 och verksam på Gustaf Wasas tid. Med dalauppror, Brunnbäcks färja, och annat intressant.

Ibland blir det stopp. Står det "fader okänd" är det svårt att komma vidare. Hittar man lösningen blir det som en högvinst på lotteri. Ju mer man forskar, desto mer funderar man också om livet runt omkring människorna. Om bonden som fick sälja sitt hemman till bruket för skuld och bli landbonde istället. Inget direkt ovanligt, brukspatronerna lämnade gärna ut salt och spannmål, tobak och strömming. När skulden var tillräckligt stor var det bara att gå ifrån hemmanet. Uppgiften man hittar kan gälla soldaten som var i Finland i slutet av 1740-talet och blev befördrad till korpral. Eller hans äldre broder som var med Karl XII i Norge och förlorade "hatt, och skor med spänne." Ett gott råd till alla släktforskare: Skriv inte enbart namn och årtal. Gör människorna levande. I arkiven finns ofta mera uppgifter om Eric och Anders, Brita och Cajsa än födelse och död. Skriv en släktkrönika. Du får själv ut mera av Din forskning, och samtidigt gör Du en kulturgärning. Det finns mycket bevarat av gammal bonde- och bergsmanskultur, men det finns också oändligt mycket som inte är nedskrivet. Kanske Du kan bidra med en liten bit av det som "fornt är." Den som påstår att släkt- och hembygdsforskning är tråkigt vet inte vad han, eller kanske också hon, gått eller går miste om. Roligare hobby finns inte. SANNA MINA ORD!!!

Georg Johansson, Horndal.

2

ANTAVLA FÖR: Johansson, Georg Herndal

GEN: I NR 2-3(1)	II 4-7	III 8-15	IV 16-31	V 32-63
2 Johans- son Martin *1893 28 2 †1961 5 8 (W)	Johans- son Carl-Johan *1869 8/12 †1951 8/2 Husby (W)	Andersson, Köke Johan *1838 13/8 †1909 16/6 Husby (W)	Andersson Anders *1805-†1856 Garpbg-Husby Jansdotter Lisa *1802-†1862 By-Husby	Andersson Anders Garp. bg 1765-1829 Andersdottr Anna-Stina 1766-1830 Jansson Jan Husby 1770-1816 Nilssdotter Maria By 1771-1842
		Andersdottr Anna *1837 29/8 Garp. berg †1911 9/1 Husby	Persson, Nilses Anders *1795-†1878 Garpenberg Ersdotter, Anna *1800-†1885 Gbg-Gbg	Persson Per Garpenberg 1765-1842 Andersdottr Anna Garp. bg 1773-1838 Erssoy Eric Garpenbg 1757-1818 Mattsdottr Stina Garp. bg 1767-
1 PROBAND Johans- son Georg *1915 28 2 Husby (W)	Göthe Anna *1866 25/8 Garp. bg †1939 9/1 Husby	Göthe, Jan Eric *1837 21/2 Garp. bg †1908 26/9 Husby	fader okänd	fader okänd
		Andersdottr Anna *1834 3/10 Garp. bg †1889 4/6 Husby	Göthe, Anna-Stina *1805-†1880 Falun-Garpbg Erssoy Anders *1814-†1851 Garpenbg Persdotter Grete *1805-†1891 Garpenbg	Dahlström Brita E, Falun 1778- Erssoy Eric Garpenbg 1783-1861 Jansdotter Anna 1775-1852 Mellgren Petter Fulkärna 1776- Ersdotter Anna Garpenbg 1780- Nilsson Nils Ålgä 1746-1803 Jonasdottr Katriina 1755- Nilsson, Hult Nils, Glava 1759- Pölsdottr Brita Högerud (S) 1766- Erssoy Eric Ålgä 1747-1795 Persdotter Anna 1751-
3 Björk Elisabeth (Lisa) *1893 2/3 Husby †1974 22/6 By (W)	Björk Anders G. *1860 4/12 Karlanda (S) †1932 14/8 Arvika	Björk Anders *1824 20/4 Ålgä (S) †1905 19/3 Glava (S)	Nilsson Jonas *1791-†1864 Ny-Ålgä Nilssdotter Kajsa *1793-†1866 Glava	Nilsson Nils Ålgä 1746-1803 Jonasdottr Katriina 1755- Nilsson, Hult Nils, Glava 1759- Pölsdottr Brita Högerud (S) 1766- Erssoy Eric Ålgä 1747-1795 Persdotter Anna 1751-
		Andersdottr Maria *1823 24/2 †1899 9/11 Glava	Ersson Anders *1793-†1845 Glava Jonasdotter Kajsa *1778-†1858 Ålgä-Glava	Ersson Eric Ålgä 1747-1795 Persdotter Anna 1751-
	Lund Sofia *1865 18/2 †1908 5/12 Husby (W)	Ersson Lund Gustaf *1835 11/5 Husby †1908 1/10 Husby	Andersson Eric *1807-†1881 Husby Ersdotter Anna *1805-†1886 Husby	Hansson Anders Husby 1775-1854 Ersdotter Grete Husby 1778-1853 Jansson, Miltens Eric Husby 1772-1842 Andersdottr Stina Husby 1778-1823
		Färnström, Grete *1834 15/4 Husby †1905 10/2 Husby	Andersson Färnström, Samuel *1803-†1886 Husby Andersdotter Grete *1809-†1896 Husby	Persson Anders Husby 1753-1807 Persdotter Lisa Husby 1767-1812 Andersson Anders Husby 1786-1844 Danielsdottr Stina Husby 1777-1852

GÖRAN JOHANSSON

Jakobsgatan 5

775 00 Krylbo

0226-104 69

Stenar talar.

De flesta människor idag kan inte läsa runor, kan inte höra stenar tala. För de flesta av oss är det förstenade talet en hemlighet, och själva ordet runa betyder just "hemlighet".

När, var och hur har runorna egentligen uppstått? Denna sammansatta fråga kan betecknas som en klassisk tvistefråga inom runforskningen.

En numera rätt allmän accepterad uppfattning är att runorna har skapats under det andra århundrade e Kr, och levde vidare till i början av 1200-talet. I vissa delar av vårt land, såsom Älvdalen i Dalarna, skrev allmoget med runor ända in på 1800-talet.

Våra äldsta runor, de urnordiska, är tidigast kända från ca 200 e Kr. De finns mest på lösa föremål av trä, ben eller metall, t ex redskap, smycken och vapen. Inskrifterna består vanligen av ett eller två ord.

Under folkvandringstiden (400-550 e Kr) restes de första runstenarna med urnordiska runor i vårt land.

Vid vikingatidens början (ca 800 år e Kr) hade runalfabetet förändrats och reducerats från 24 till 16 runor.

Runorna består vanligen i tre former.
Normalrunor, Kortvistrunor och Stavlösa runor.

Tiden från ca 800 till ca 1225 år e Kr, då den latinska bokstavsskriften infördes, brukar kallas den runsvenska tiden, eftersom vår kunskap om det svenska språket under denna tid huvudsakligen grundar sig på runskrifterna.

Vikingarna gjorde handelsresor ända bort till Bagdad, vikingatidens handelsmetropol, och bytte till sig sidentyger, smycken och mynt mot pälsvaror och slavar. Men de flesta vikingatågen tycks ha varit rena röverresor, där vikingarna överföll och plundrade dåligt försvarade byar längs färdvägen.

Många kom tillbaka med livet i behåll, och med guld och ära. Men många, kanske de flesta, återvände aldrig från de äventyrliga färderna. När de anhöriga gett upp hoppet om att få återse den bortreste levande, eller genom hemvändande reskambrater fått säkra uppgifter om hans död, restes en minnesvård, en runsten, på utvald plats.

De for manligen fjärran efter guld och österut gav örnen föda. De dog söderut i Särkland.

(Att ge örnen föda, var att döda fiender i strid.)

Runalfabet

Den äldre runraden med 24 *urnordiska runor*:

ƒ ũ þ æ r < x p h t i e c w j y z t b m a i o n g d o

Den yngre runraden med 16 *normalrunor*:

ƒ ũ þ æ r k h n i a s t b m l r

Den yngre runraden med 16 *kortkvistrunor*:

ƒ ũ þ æ r k h n i a s t b m l r

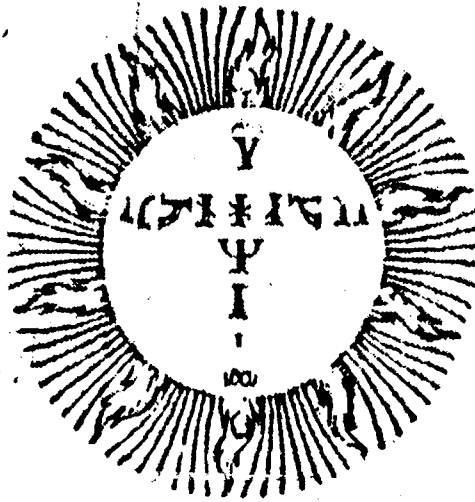
Den yngre runraden med 16 *stavlösa runor*:

ƒ ũ þ æ r k h n i a s t b m l r

Den Svenska
A B C Boken

På thet enfalligeste så skåle / at de
vanlige bokstavarne lämpa sig ef-
ter Tunnernes/och bådhe semias
medh wir vanlige Pro-
nunciation.

Y
X
W
V
U
T
S
R
Q
P
O
N
M
L
K
J
I
H
G
F
E
D
C
B
A

Y
X
W
V
U
T
S
R
Q
P
O
N
M
L
K
J
I
H
G
F
E
D
C
B
A

Wisdoms början san / är vist Guds
alvara fruchtan :
Vis migh visan man / dån i yngstone
ratadhe tuchtan.

Trykt i Upsala / af Estil Nasson /
år / 1624.

K. VITTERM.
HIST. O. ANTIQV.
AKADEMIEN

EFTERLYSNING

1. **Anders Andersson**
född 1706 i Husby, Kopp.
flyttade till Hälsingland
2. **Margeta (Margta) Olofsdotter**
född 1669 i Sörås, Rättvik, Kopp.
flyttade som soldatänka 1698-99 till Alfta Hälsingland
3. **Brita Ersdotter**
född 1729 i Grangärde, Kopp.
gift 1760 el -61 med smältaren Olof Sundberg, Ljusnarsberg
Olof har en svåger vid namn Daniel Molander, kan ev vara
Britas bror
4. **Christina (Kerstin) Olsdotter**
född 1767 i Rättvik
flyttar till Hälsingland 1792
Ev har Brita maken Erik Sundberg och barn först flyttat
till Falun och sedan vidare till Järvsö, Hälsingland
5. **Pehr Ersson**
född 1773 eller 1775 i Lima, Kopp.
Kom ifrån Ore, Kopp. till Voxna Bruk, Hälsingland år 1793

Har någon stött på dessa personer i sin forskning kontakta då

Birgitta Larhm
Almgatan 28
775 00 Krylbo
tel 0226-121 92

OBS!

Tacksam om ev svar också kommer AnSiktet till del. Det kanske
är fler som är intresserade av svaret.

undb47

CITATET

Utdrag ur

En soldats helse, (uppsatt av P Zetzell, tryckt i Greifswald
år 1761, ZSH)

Artikel VIII

Förhållandet i köld.

§ 1. Vintertid är bästa födan väl jäst bröd, kött med senap och
pepparrot, dricka måtteligen, väl ett glas öl, men lämna
brännvin.

§ 2. Uti fuktig luft gagnar tugga vitlök, enbär eller ålandsrot,
dricka ett glas dricka och därpå en sup brännvin.

(Lagerkranz: Svenska sjukdomsnamn i gångna tider)

* * * * *

NI KANSKE HAR LUST ATT SE ERT
FAMILJE VAPEN ?

*Folkare
Släktforskarförening*